

Antwoord van de auteurs

Het is goed door deze reactie de bedoelde materie nog eens uit de doeken te kunnen doen, omdat dit vaker aanleiding geeft tot misverstanden. Wellicht kan het verhelderend werken indien we eerst ingaan op de relatie tussen opleiding en beroepsuitoefening.

In het onderhavige artikel is neergeschreven wat de doelstellingen van de opleiding tot tandartsassistent zijn. Slechts zijdelings wordt ingegaan op de beroepsuitoefening zelf. Wat de kennis en kunde, opgedaan gedurende de leerperiode, tenslotte betekent voor de beroepsuitoefening is een zaak van het werkveld. Opleiding en beroepsuitoefening zijn in formele zin strikt gescheiden zaken, moeten echter wel zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. De invalshoeken van een opleiding en een werkveld zijn soms verschillend, maar liggen meestal in elkaars verlengde.

Bijvoorbeeld voor het onderwijsdoel 'het inbrengen van lepeltjes ten behoeve van een fluoridegel-applicatie', is het niet zo belangrijk of de leerling dat later in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de tandarts-werkgever zal uitvoeren. Het behoort op een wijze te worden geïnstrueerd dat het zonder hulp of tussenkomst kan worden uitgevoerd. Uit een oogpunt van leerdoel is het dus als zelfstandig aan te merken. Dit laat vanzelfsprekend onverlet het kader van de specifieke doelstelling 'zich te vormen tot een beroepsbeoefenaar die als tandartsassistent onder verant-

woordelijkheid van een tandarts, in opdracht al dan niet zelfstandig taken uitvoert'. Daarom wordt deze formulering in de verdere uitwerking van deze doelstelling tot leerdoelen niet steeds herhaald. In de zojuist geschetste volgorde staat een en ander ook in paragraaf 3.1. van het artikel.

Concreet ten aanzien van de eerste opmerking zal het nu duidelijk kunnen zijn dat 'zelfstandig' in de context van de hoger geldende doelstelling moet worden gelezen. In onderwijskundig kader zijn de zeven genoemde taken zelfstandig en niet 'al dan niet' zelfstandig. Trouwens hoe zou één bepaalde taak al dan niet zelfstandig moeten worden uitgevoerd? Men voert iets wel of niet zelfstandig uit. Waarmee in dit kader bedoeld wordt, een taak uitvoeren zonder hulp of tussenkomst in opdracht, onder verantwoordelijkheid op aanwijzing en onder toezicht. Alleen in deze situatie kan men spreken van een assistent als zogenaamde verlengde arm.

De tweede opmerking houdt nauw verband met de eerste en is in het voorafgaande grotendeels al van commentaar voorzien. Toch wil ik er nog enige overwegingen aan toevoegen.

In het artikel is de toevoeging aan het eind van de opsomming van de 'zelfstandige' taken, gezien het voorafgaande, eigenlijk overbodig. Om te benadrukken dat vooral hierbij controle en begeleiding nodig is hebben we het er aan toegevoegd, weder-

om onverlet de hoofddoelstelling zoals reeds genoemd.

Dat de formulering 'op aanwijzing en onder toezicht' sterk lijkt op het werkverband dat bestaat tussen de tandarts en de mondhygiënist is op zich geen argument om ook niet van toepassing te laten zijn op bijvoorbeeld een tandartsassistent, indien daar nog nadere voorwaarden aan zijn verbonden. Binnen de paramedische beroepen is de relatie tussen de tandarts en de mondhygiënist voor de mondhygiënist een erg afhankelijke. De daarvoor gehanteerde formulering maakt de mondhygiënist niet erg zelfstandig. Men kan van mening verschillen of dat wel gunstig is voor het beroep van mondhygiënist en of daar gezondheidskundige dan wel beroepspolitieke redenen aan ten grondslag liggen. Niettemin brengt dat met zich mee dat het volledig gebruiken van hulpkrachten als verlengde arm soms veel kan lijken op wat de mondhygiënist doet. De paramedische status legt hem in ieder geval wel een eigen verantwoordelijkheid op. De apothekersassistent is involge de wet ook verantwoordelijk en aansprakelijk, de dokters- en tandartsassistent zijn dat nadrukkelijk niet. Hoewel qua benadering misschien hier en daar wat verschillend, denk ik dat collega Gruythuysen en wij het in formele zin met elkaar eens zijn en daarom kunnen we de laatste zin van zijn reactie dan ook tot de onze maken.

November 1984.

J. M. van Susante.
Loverstraat 9,
6031 VJ Nederweert.

BERICHTEN

Buitenland

VERENIGDE STATEN

Merktken op volledige prothese bij de wet vereist

In Californië is in 1984 een wet van kracht geworden volgens welke tandartsen verplicht zijn, bij de vervaardiging van elke nieuwe volledige prothese naam, resp. initialen of codenummer van de drager te doen aanbrengen, tenzij de patiënt daartegen op goede gronden bezwaar heeft. Het kenmerk moet duurzaam, goed leesbaar en esthetisch aanvaardbaar zijn.

Tandartsen dienen een register van aldus gemerkte prothesen bij te houden, opdat daartoe bevoegde personen er in geval van nood over kunnen beschikken. Het niet nakomen van deze verplichting zal als strijdig met de beroepseer onder de 'Dental Practice Act' worden beschouwd.

Binnenland

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Installatie Commissie Geneeskunde

Op 12 september 1984 is door de voorzitter van de Afdeling Natuurkunde van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) de Commissie Geneeskunde geïnstalleerd.

Deze commissie moet gaan fungeren als een breed platform voor de onderzoekers op het gebied van de geneeskunde. Vertegenwoordigers van de (sub)faculteiten Geneeskunde, Diergeneeskunde en Tandheelkunde zijn lid van de commissie, alsmede een aantal personen op grond van hun specifieke deskundigheid. Voorzitter ad interim is Prof. Dr. H. K. A. Visser. De Commissie Geneeskunde heeft bij haar installatie al aanstonds een belangrijke opdracht gekregen. Zij zal een voorstel moeten doen voor de inhoud van een disciplineplan geneeskunde,

in het bijzonder voor de onderzoekcomponent daarvan. Voor het onderzoekbeleid kunnen hier onder meer worden genoemd: het leerstoelenbeleid, interfacultaire taakverdeling, de programma's voor Voorwaardelijke Financiering en de verdeling van assistentonderzoekers-opleiding.

Uiteindelijk zal medio 1986 een integraal disciplineplan geneeskunde voor onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg gereed moeten zijn.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS
TANDHEELKUNDE

Uitgave cursusprogramma voorjaar 1985

Medio december van het vorige jaar heeft het Algemeen Bestuur van het Orgaan PAOT aan alle Nederlandse tandartsen het, ditmaal van een gele omslag voorziene, derde cursusprogramma Voorjaar 1985 doen toekomen. (Wie het niet mocht hebben ontvangen kan alsnog een exemplaar aanvragen bij het secretariaat van het

Orgaan PAOT, Biltstraat 439, 3572 AW Utrecht, telefoon 030-328705.)

Het 62 pagina's tellende boekje omvat, naast algemene informatie, een overzicht van 34 cursussen die in het voorjaar van 1985 worden georganiseerd, aangekondigd per vakgebied en naar inhoud. Bovendien treft men de voorankondiging aan van 21 cursussen die in het najaar 1985 zullen worden gegeven. De inschrijffprocedure is belangrijk veranderd: het inschrijfformulier heeft de vorm gekregen van een 'eenmalige machtiging', ter inning van het cursusgeld.

Werkloze tandartsen kunnen voor een aanzienlijk gereduceerd tarief aan een cursus deelnemen. Zij dienen een verzoek hiertoe - door tussenkomst van het Orgaan PAOT - te richten aan het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

In de komende maand worden de volgende cursussen gegeven:

ACTA*) Dysfunctie van het kauwstelsel - basiscursus, 1 en 2 februari 1985.

RUU Traumata van gebitselementen in de algemene praktijk, 15 februari 1985.

RUG Apexresectie, 22 februari 1985.

RUG Initiële parodontale behandeling (B-cursus), 4 februari tot en met 25 maart 1985 (acht maandagen).

PAOT**) Basiscursus hypnose, 23 februari 1985.

*) Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (afgekort als ACTA), nieuwe naam voor het complementaire samenwerkingsverband van de Subfaculteiten der Tandheelkunde van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit.

**) Onder auspiciën van de Nederlandse Vereniging voor Hypnotherapie.

NEDERLANDS INSTITUUT VOOR DE VOEDING

Aankondiging symposium 'Voeding tijdens zwangerschap en lactatie'.

Het Nederlands Instituut voor de Voeding organiseert op vrijdag 26 april 1984 voor artsen, voedingskundigen, diëtisten en verdere geïnteresseerden in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam, een symposium met als onderwerp 'Voeding tijdens zwangerschap en lactatie'.

Het voorlopige programma vermeldt tien sprekers en wordt afgesloten met een forumdiscussie over het onderwerp 'voedingsvragen uit de praktijk'.

De kosten bedragen f 50,- per persoon (studenten f 40,-).

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar bij het NIVV, p/a De Drijen 12, 6703 BC Wageningen en Mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (telefoon 05908-16043).

DR. G. J. VAN HOYTEMA
STICHTING

Aankondiging cursus 'Tandarts en totale prothese' (herhaling)

Het verschijnen van het voorlopige jaarprogramma van de Congres-Commissie van de Dr. G. J. van Hoytema Stichting biedt een goede gelegenheid deze stichting nogmaals te introduceren. Zij werd in 1968 opgericht door de Twentse ziekenhuizen, in samenwerking met de Technische Hogeschool Twente. Het oorspronkelijke doel was een brug te slaan tussen natuurwetenschappen en de medische professie, met gemeenschappelijk uit te voeren researchprojecten.

Dr. G. J. van Hoytema (1915-1966), neurochirurg te Enschede, had dit terrein reeds vroeg onderkend en na zijn overlijden werden zijn initiërende activiteiten voortgezet in de naar hem genoemde stichting, waarin van meet af aan ook de nascholing in de geneeskunde werd ondergebracht.

Eén van de uitvoerende commissies is de Congres-Commissie, die de cursussen voor Post Academisch Onderwijs Geneeskunde organiseert. Deze cursussen zijn globaal als volgt te rubriceren: interne geneeskunde, chirurgie, organisatie van de gezondheidszorg, gedragswetenschappen, paramedische vakken en 'overige' (waaronder die voor tandartsen en over onderwerpen van algemeen medische aard, b.v. antibiotica). Zo staat voor vrijdag 1 maart 1985 een herhaling van de cursus 'Tandarts en totale prothese' op het programma.

Het cursusgeld voor 1985 is vastgesteld op f 140,-. Hierin is een bedrag van f 40,- begrepen voor administratiekosten. Aanmelding voor een cursus kan geschieden door storting van het cursusgeld (eventueel aangevuld met de kosten voor lunch en/of buffet resp. f 13,50 en f 25,- p.p.) op gironummer 1918282 van de Dr. G. J. van Hoytema Stichting te Enschede.

KLINISCHE AVOND VOOR
TANDARTSEN TE UTRECHT

Aankondiging programma 4 februari 1985

Op maandag 4 februari a.s. zal een klinische avond worden gehouden in de Blauwe collegezaal van het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16 te Utrecht - De Uithof. Aanvang 20.00 uur.

Programma:

Dr. F. P. Mesu: Enige fysische eigenschappen van glas-ionomeerement.

H. Braak: De kwaliteit van glas-ionomeerementen als fixatiemiddel in relatie tot de pasvorm van gegoten restauraties.

Dr. C. de Lange: De toepassing van compo-

sieten in het premolaar/molaargebied.

R. J. Luxwolda: Indicatiestelling, kwalitatieve eigenschappen en verwerkingsmethoden van 'posterior composieten'.

Data volgende klinische avonden: 20 mei en 18 november 1985.

T.S.V. 'JOHN TOMES'

Samenstelling nieuw bestuur

Het bestuur van de Tandheelkundige Studenten Vereniging 'John Tomes' heeft zich voor het jaar 1984-1985 als volgt geconstitueerd.

J-M. H. N. Koopman - praeses;

Mw. W. M. van Kesteren - ab-actis, Sorbonnelaan 16, 3584 CA Utrecht;

R. A. Laurens - fiscus;

A. J. Plaisier - bibliothecaris;

R. M. G. O. Poswick - secundus.

PROMOTIES

J. C. V. M. Copray

Op woensdag 28 november 1984 promoveerde de heer J. C. V. M. Copray (medisch bioloog) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen, op een proefschrift getiteld: 'Growth regulation of mandibular condylar cartilage in-vitro'.

Promotoren waren Prof. Dr. H. S. Duterloo, Prof. Dr. J. D. van Willigen en Prof. Dr. H. W. B. Jansen.

P. A. Blijdorp

Op dinsdag 11 december 1984 promoveerde de heer P. A. Blijdorp (Houten) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht, op een proefschrift getiteld: 'De invloed van de leeftijd van sluiten van het palatum bij de schisispatiënt op kaakgroei, K.N.O.-status, spraak en persoonlijkheidsontwikkeling'. Promotor was Prof. Dr. P. Egedi.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1985

31 januari

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: 'Xerosotomie'. Aanvang 20.00 uur.

*** 2 februari**

Voorjaarsvergadering Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging. Prof. Dr. S. P. Ramfjord: 'Parodontologie'. Rijksuniversiteit te Gent. Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

*** 4 februari**

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Aanvang 20.00 uur. (Zie ook rubriek Binnenland.)

4 februari

Nascholingscursus Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging. Prof. Dr. S. P. Ramfjord: 'Occlusie'. Hyatt Regency Hotel, Brussel Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

20-24 februari

10th Congress International Association of Dentistry for Children, San Jose, Costa Rica. Inl. Drs. B. Fledderus, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen (tel. 050-11 54 00).

*** 26 februari**

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Aanvang 20.15 uur.

1 maart

Jaarvergadering Ned. Ver. voor Kindertandheelkunde, Jaarbeurscongres- en vergadercentrum, Utrecht. Thema: 'Wie krijgt nog cariës? Opsporing en aanpak risicopatiënten.' Inl. mw. M. J. Jager-Visser, Hamakerlaan 28, 3571 ZG Utrecht.

*** 1 maart**

Dr. G. J. van Hoytema Stichting, cursus: 'Tandarts en totale prothese', Technische Hogeschool Twente. (Zie ook rubriek Binnenland.)

14 maart

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

15-16 maart

Symposium 'Chemo-preventie van de plaque', Okura Hotel, Amsterdam. Inl. Prof. Dr. H. H. Renggli, Instituut voor Parodontologie, Katholieke Universiteit, Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen (tel. 080-51 40 40).

19-22 maart

Internationale tentoonstelling intra- en extramurale gezondheidszorg MEDICA '85, Jaarbeurshallen, Utrecht.

23-30 maart

13th International Alpine Dental Conference, Hotel Annapurna, Courchevel 1850, Frankrijk. Inl. Int. Dental Seminars, 24 Cadogan Square, London SW1X 0JP, Engeland.

25-27 maart

2nd North Sea Conference on Periodontology, Cambridge, Engeland. Inl. secr. Ned. Ver. voor Parodontologie J. A. H. Tromp, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen (tel. 050-11 73 91).

*** 28 maart**

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: 'Het kaakgewricht, breed belicht. II'. Aanvang 20.00 uur.

18-19 april

Nascholingscursus 'Speekselkliertumoren', Hotel Kerckebosch, Zeist. Inl. mw. O. C. von Freytag Drabbe, afd. KNO, Academisch Ziekenhuis VU, De Boelelaan 1117, 1081 HV Amsterdam (tel. 020-548 28 70.)

19-20 april

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht. Inl. secr. Langegracht 39, 3601 AJ Maarssen.

*** 26 april**

Symposium 'Voeding tijdens zwangerschap en lactatie', Ned. Instituut voor de Voeding, Kon. Instituut voor de Tropen, Amsterdam. (Zie ook rubriek Binnenland.)

*** 1 mei**

Cursus/Theoretische dag Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging. Dr. Ellis Paul: 'Ergonomie'. Brugge. Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

1-4 mei

XIV Annual Meeting International Academy of Gnathology (European Section), Scheveningen. Inl. congresbureau, Heemsteedsedreef 171, 2101 KD Heemstede.

*** 2 mei**

Cursus/Praktijkdag Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging. Dr. Ellis Paul: 'Ergonomie'. Brugge. Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

9 mei

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

*** 20 mei**

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

22-24 mei

International Congress on Tissue Integration in Oral and Maxillo-facial Reconstruction, Congrespaleis, Coudenberg 3, Brussel. Inl. Prof. Dr. D. van Steenberghe, Kapucijnenvoer 7, B-3000 Leuven, België.

26 mei-2 juni

P.A.O.T.-week Curaçao Dental Society, Curaçao (Ned. Antillen). Inl. Drs. H. J. L. M. van Heeswijk, Tandheelkundige Kliniek Rio Canario, Willemstad, Curaçao (N.A.).

30 mei

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: 'Onderzoek- en onderwijsmarkt'. Aanvang 20.00 uur.

31 mei

Algemene Vergadering Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

3-14 juni

Cursus 'Orale pathologie', Kopenhagen. Inl. Prof. Dr. J. J. Pindborg, The Royal Dental College, 3C Blegdamsvej, DK-2200 Kopenhagen, Denemarken.

*** 11 juni**

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Aanvang 20.15 uur.

20-23 juni

Internationaal symposium 'Tomorrows World, the dentistry of the 21st century', The L. D. Pankey Association, Londen. Inl. secr. Pavilion Parade 9, Brighton BN2 1RA, Engeland.

25-28 juni

91e vergadering American Dental Society of Europe, Hotel Europe, Killarney, Ierland. Inl. B. J. Parkins, 57 Portland Place, Londen W1 N3 A. H. Engeland.

11-14 september

11th Annual meeting Association for Dental Education in Europe (A.D.E.E.), Frankfurt, West-Duitsland.

18-20 september

9th Annual conference European Prosthodontic Association (E.P.A.), Athene, Griekenland.

*** 21 september**

Gezamenlijke Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen en Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging, Onderwerp: 'Endodontie en restauratieve aspecten in het frontelement'. Antwerpen. Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

*** 18 november**

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

22 november

Algemene Vergadering Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.